

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 40 000 kr.

YRKANDEN MM

Finansinspektionen har yrkat att **AA** ska betala en sanktionsavgift på 60 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har medgett att han genomfört de aktuella transaktionerna men har motsatt sig att betala en sanktionsavgift om 60 000 kr. Han har yrkat att sanktionsavgiften i vart fall ska bestämmas till ett lägre belopp.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen***Överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation*

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 22 juni 2020 handlat aktier i bolaget Obducat AB (Obducat).

Mellan kl. 14:19:13 oh 14:21:54 har **AA** köpt en total volym om 1 450 aktier, varav 400 aktier till pris 2,72 kr och 1 050 aktier till pris 3,00 kr.

Kl. 14:22:30 har han lagt en säljorder om 450 aktier till pris 3,60 kr.

Kl. 14:26:09 har han lagt en köporder om en aktie till pris 2,50 kr. Ordern har utlöst en så kallad Volatily Guard (en auktion om 60 sekunder som inträffar då en transaktion avviker för mycket i pris relativt närmast föregående transaktion). Under auktionen, kl. 14:26:11, har **AA** tagit bort sin lagda order om en aktie.

Kl. 14:27:22 har **AA** lagt en ny köporder om en aktie till pris 2,30 kr. Återigen har han utlöst en Voaltily Gurad där han denna gång lät ordern ligga kvar till auktionens slut. Detta resulterade i att han kl. 14:28:22 har köpt en aktie till pris 2,30 kr, ett pris som var 27,8 procent högre jämfört med senast föregående transaktion.

Kl. 14:30:52 har **AA** lagt en säljorder om 1 000 aktier till pris 2,98 kr. Kort därpå har han sänkt priset till 2,96 kr.

Kl. 14:34:06 har han köpt ytterligare en aktie till pris 2,50 kr och därmed höjt priset med 8,7 procent jämfört med senast föregående transaktion.

Kl. 14:36:06 har **AA** ännu en gång köpt en aktie till pris 2,80 kr och höjt priset med ytterligare 12 procent i relation till närmast föregående transaktion. En kort stund senare har han ändrat priset på sina två innevarande säljorder. Kl. 14:47:10 har han sålt 1 450 aktier till ett pris mellan 1,70 kr och 1,83 kr. Kl. 14:47:24 har han även sålt en sista volym om tre aktier till pris 1,70 kr.

AA s köp om en aktie har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. De utförda transaktionerna är därför otillåtna enligt artiklarna 12.1 a och 15 i marknadsmissbruksförordningen (EU) nr. 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR).

Eftersom **AA** har genomfört transaktionerna i strid med förbudet mot marknadsmanipulation ska Finansinspektionen enligt 5 kap. 1 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen) ingripa mot honom. Enligt 5 kap. 17 § kompletteringslagen finns möjlighet att avstå från ingripande om överträdelserna kan anses som ringa, ursäktlig eller om det finns särskilda skäl.

AA har genomfört tre kurshöjande köp av en aktie. Med beaktande av transaktionerna, transaktionernas kurspåverkan samt att en av transaktionerna har genomförts trots att så kallad Volatility Guard har utlösts kan överträdelserna inte betraktas som ursäktliga eller ringa. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl för att avstå från ingripande.

Finansinspektionen anser att ett ingripande bör ske genom att AA åläggs att betala en sanktionsavgift (se 5 kap. 3 § kompletteringslagen).

Sanktionsavgiftens storlek

Omständigheterna talar för att sanktionsavgiften ska ligga på normalbeloppet för handel med små volymer aktier. Som en förmildrande omständighet har Finansinspektionen dock i samband med att sanktionsföreläggandet utfärdades beaktat att handläggningen av ärendet dragit ut på tiden. Finansinspektionen har därför bestämt sanktionsavgiften till 60 000 kr, vilket är 10 000 kr lägre än vad som annars skulle ha varit fallet.

Finansinspektionen överlämnar till tingsrätten att avgöra om AA s finansiella ställning är så påtagligt svag att den bör påverka sanktionsavgiftens storlek.

AA

AA har gjort de aktuella transaktionerna, men hade ingen avsikt att manipulera marknaden på något sätt. Vid tiden för den aktuella handeln hade han precis börjat med aktiehandel. Det var nytt för honom och han kunde väldigt lite om aktier. Han laddade därför ned appen "Infront" via Avanza för att få en djupare inblick i börser. Transaktionerna som enligt Finansinspektionen utgör överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation har gjorts omedvetet när han försökte lära sig Infront-appens funktion "click trading".

Han gjorde sin första insättning på Avanza i maj samma år och hade ingen erfarenhet av börser innan dess. Han laddade ner appen Infront första gången i juni. Han hade inte heller någon aning om att han utlöst Volatility Guard förrän Finansinspektionen kontaktade honom. Han visste inte heller att det räknas som marknadsmanipulation att handla en aktie som har courtage på 19 kr. Han hade inte så bra koll på vad courtage är eller hur mycket man betalar i courtage. Egentligen ville han inte handla en aktie heller, utan köpen av en aktie berodde på appen Infronts funktionalitet som gör att man kan köpa aktier med endast ett klick. Han har inte handlat i syfte att manipulera marknaden.

Vidare har han förlorat 80 procent av sin insättning på Avanza på aktier, han har inte tjänat någonting. Han har även slutat handla med aktier för ett tag sedan eftersom det inte är hans grej och han förstår inte riktigt hur man gör.

Vad gäller hans finansiella situation så har han varit arbetslös i ungefär ett år till följd av Corona. Han har därför endast haft A-kassa om 10 800 kr i månaden som inkomst, och ett barnbidrag som han delar med sin sambo, tills för en och en halv månad sedan då han börjat jobba igen. Han har inga besparingar i övrigt och inga förmögenheter. Huset de bor i är hans sambos. När han fick sanktionsföreläggandet med en avgift på 60 000 kr kontaktade han Finansinspektionens ekonomiavdelning för att kontrollera möjligheten att dela upp betalningen, men de kan endast dela upp den på max tolv månader, vilket skulle innebära en kostnad om 5 000 kr i månaden. I dagsläget klarar han inte en så hög månadskostnad. Han har skulder hos kronofogden och har tagit ett nystartslån med väldigt hög ränta för att kunna betala av skulderna. För närvarande har han en lön på 21 000 kr före skatt, kostnader för skulder hos kronofogden om 5 600 kr plus 1 900 kr i månaden samt övriga kostnader för bl.a. hyra, försäkringar och telefon om totalt 8 600 kr. Han har således utgifter om totalt 16 100 kr i månaden och en inkomst före skatt om 21 000 kr.

Att betala ytterligare 5 000 kr i månaden i sanktionsavgift skulle innebära att han hamnar hos kronofogden igen. Han kan inte heller ta ett lån eftersom han har betalningsanmärkningar. Han förstår att hans handlingar har tolkats som marknadsmanipulation, men han behöver få betala en rimligare summa som han faktiskt kan betala av utan att gå i konkurs och hamna hos kronofogden igen. Den av Finansinspektionen yrkade sanktionsavgiften skulle slå hårt mot hans och hans familjs ekonomi.

UTREDNING OCH HANDLÄGGNING

Finansinspektionen har som bevisning åberopat bl.a. avsluts- och orderlistor, spreadgrafer och depåinnehav.

AA har som bevisning gett in utdrag från UC-dokument och översikt över nystartslån.

Målet har med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken avgjorts utan huvudförhandling.

DOMSKÄL

Förbudet mot marknadsmanipulation

Bestämmelserna om sanktionsavgift vid bl.a. marknadsmanipulation återfinns dels i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR), dels för svenskt vidkommande kompletteringslagen. Av artiklarna 12.1 a och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 2016/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis.

Har AA *genomfört transaktioner i strid med förbudet mot marknadsmanipulation?*

Det är ostridigt och utrett att AA har genomfört de aktuella

transaktionerna på sätt som Finansinspektionen har gjort gällande. AA har förklarat att han inte förstod att transaktionerna den 22 juni 2020 kunde utgöra en överträdelse. Han har vidare förklarat att han vid tidpunkten för handeln inte hade någon tidigare erfarenhet av aktiehandel och att transaktionerna som enligt Finansinspektionen utgör överträdelser av förbudet mot marknadsmanipulation har gjorts omedvetet när han försökte lära sig funktionen ”click trading” i Avanzas app Infront.

Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om tre kurspåverkande köp om en aktie vardera som resulterat i prishöjningar om 27,8 procent, 8,7 procent respektive 12 procent i relation till närmast föregående transaktion. Tingsrätten konstaterar vidare att AA i nära anslutning till att han lagt de prishöjande köporderna om en aktie, placerat säljordrar om större volymer, totalt tre stycken som sammanlagt motsvarar den totala volymen om 1 450 aktier som han köpt några minuter tidigare. En kort stund efter de aktuella prishöjningarna har han gått in och ändrat priset på säljordena. Vidare kan konstateras att AA genomfört en transaktion trots att en så kallad Volatility Guard utlöstes. Tillvägagångssättet talar enligt tingsrättens mening för att syftet med transaktionerna har varit att höja aktiekurserna för att direkt därefter få till stånd en försäljning till en högre kurs. Den prishöjning som AA orderläggning har gett upphov till har inte motsvarat något verkligt ökat intresse för de aktuella aktierna. Transaktionerna har därför gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. AA s agerande har således överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 12.1 a MAR.

Det är inte fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Det har inte heller i övrigt framkommit omständigheter som ger skäl att avstå från ingripande. Det som AA har anfört om att han vid den aktuella tidpunkten inte förstod konsekvensen av att placera ordrar på det sätt han gjort, samt att transaktionerna skett omedvetet till följd av att han försökt lära sig funktionen ”click trading” i Avanzas app Infront, ändrar inte denna bedömning. AA ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denne har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter. (Se NJA 2020 s. 858 ”Enpetarna” I–III, p. 20–22.)

Finansinspektionen har anfört att 60 000 kr i sanktionsavgift är lämpligt i detta fall, men överlämnar till tingsrätten att avgöra om AA s finansiella ställning är så påtagligt svag att den bör påverka sanktionsavgiftens storlek.

Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om tre kurspåverkande köpordrar om en aktie. Utredningen visar inte att AA tidigare har varnats för liknande beteende eller att AA eller någon annan gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Tingsrätten konstaterar vidare att de aktuella transaktionerna ligger drygt ett och ett halvt år tillbaka i tiden och att handläggningen hos Finansinspektionen tagit viss tid. Detta bör betraktas som en förmildrande omständighet när sanktionsavgiften bestäms (jfr prop. 2016/17:22 s. 225). AA s finansiella ställning framstår vidare som påtagligt ansträngd. Med finansiell ställning i fråga om fysiska personer avses både inkomst och andra förhållanden av betydelse för ekonomin, såsom förmögenhet, lån och underhållsskyldighet (NJA 2020 s. 858 p. 46). Vad som framkommit om AA s finansiella ställning talar också i sänkande riktning. Utredningen visar i övrigt inte att det föreligger några andra förmildrande eller

försvårande omständigheter som enligt 5 kap. 16 § kompletteringslagen ska påverka sanktionsavgiftens storlek. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till 40 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 8 februari 2022. Prövningstillstånd krävs.

Alexander Ramsay